

Geleen, 6 december 2007

Symposium: Economie ontmoet Cultuur op 23 november 2007

Maud van Banning ziet een golvend parkeerdek achter de oude loonhal. Met winkels en sportscholen eronder. Een evenemententerrein ernaast. Voor een kermis of de terugkeer van Pinkpop naar Geleen. Duizenden bezoekers zullen de rocksterren vanaf de metershoge groene deponie gade slaan. Tegen een achtergrond van het industriële erfgoed dat – ze irriteert zich mateloos aan het feit dat er al zoveel van verdwenen is – nog is overgebleven. De watertoren, de werkplaats, de loonhal. In een ontwerp dat, naar eigen zeggen, zich vooral onderscheidt door de open relatie tussen onder en boven en tussen binnen en buiten. Ze verbindt de ziel van Chemelot met haar omgeving. Met de cultuur daarvan. Opdat het Chemelot rijker zal maken.

Even geen financiën EEN OPEN GEEST

‘Cultuur ontmoet economie’ was het thema van de bijeenkomst die Chemelot in samenwerking met de gemeente Sittard-Geleen organiseerde op 23 november jongstleden. Het doel? Hersengymnastiek en een gemeenschappelijk enthousiasme voor samenwerking. Bezoekers uit het bedrijfsleven en de lokale politiek kwamen bijeen om de geest te prikkelen met vernieuwende beelden en ideeën om met een nieuwe invalshoek wellicht anders naar de economie van ‘de zaak’ te kijken. En om daar – op termijn – verfrissende, inspirerende én winstgevende plannen uit te destilleren. Met een open geest. Het directe financiële gewin heel even op een zijspoor zettend in een poging een groter geheel te zien dat op den duur aanleiding moet geven tot echte vernieuwing. En als je vanuit de breedte van ‘cultuur’ denkt, dan komen die gedachten. Onherroepelijk.

Architecte Maud van Banning plaatste Chemelot in dat kader. Vanuit kunst, theater, ontspanning en vermaak en met een fascinatie die zij als kind al opdeed – geboren en getogen in Beek – voor de industriële omgeving. Haar maquette staat symbool voor de manier waarop Chemelot haar blikveld vergroot. Maud is overtuigd van de meerwaarde die de toegankelijkheid voor derden op de locatie zal bieden.

Maud Banning is met haar afstudeeropdracht “Scar tissue”, onlangs afgestudeerd aan de TU Eindhoven (Bouwkunde). Ze heeft op eigen initiatief, vanuit haar fascinatie voor de industriële omgeving waarin ze opgroeide, een verrassend beeld gecreëerd van Chemelot. Een open terrein waar bezoekers, tegen de achtergrond van het industriële erfgoed en de springlevende onderneming van nu, kunnen genieten van een bruisend popevenement. Een terrein met winkels, een sportschool, ruimte voor een bloeiend verenigingsleven en spraakmakende horeca. Een opstap naar de ‘Research, Business & Entertainment Campus Chemelot’?

Geleen, 6 december 2007

Nieuwe verbindingen

En dat is dan nog een 'enge' definitie van cultuur. Burgermeest Sjaar Cox schetste in zijn presentatie op 23 november ook een bredere. Cultuur is het geheel van gemeenschappelijke normen en waarden en van doelstellingen en verwachtingen. 'Wat er leeft in een gemeenschap', kort samengevat. En in die zin verwelkomt hij de hang naar openheid die Chemelot nu al een aantal jaren ten toon spreidt. Want het is die gemeenschapszin en de open relatie naar haar omgeving – lees 'zijn stad' en de groeiambities die hij daarvoor heeft – die tot nieuwe combinaties, relaties en creatieve ontwikkelingen leidt. Hij ziet Chemelot daarin als katalysator. Als een organisatie die de initiatieven kan nemen om partijen met elkaar in contact te brengen, ze van elkaar te laten leren en vooruitgang te versnellen. En deze bijeenkomst is daar een voorbeeld van. Een 'tête-à-tête' tussen partijen die ieder met hun unieke achtergrond – bij wijze van spreken van de theatermaker tot de chemisch analist – hun kennis delen om er gezamenlijk beter van te worden. Daar ligt een voedingsbodem voor innovatie. En aan die uitdaging wil de gemeente graag bijdragen.

Waarde(n)

Professor Dany Jacobs, socioloog van nature, spreekt met de wijsheid en ervaring van talloze praktische onderzoeken die hij deed naar de relatie tussen cultuur en economie. Hij diept het onderwerp uit met zijn presentatie: 'de culturele kant van innovatie'. Elk product, en elke dienst, staat voor een bepaalde waarde. Opdat de afnemer ervan die waarden wil vergoeden. En het proces van waarde-toevoeging is volgens hem vooral een cultureel proces. Waarbij de aanbieder met zijn innovatiedrive (lees: de organisatie die met nieuwe toegevoegde waarde zijn economische positie wil verbeteren) veel te weinig oog heeft voor die cultuur. Voor de waarden die leven in de gemeenschap. Te veel wordt er vanuit de technologie – vanuit de technische mogelijkheden – gedacht, veel te weinig vanuit de consument en de waarden die hem kenmerken.

Evolutie

Economen en technisch georiënteerde managers denken veel te lineair. Proberen het gedrag van klanten te kwantificeren in veel te eenvoudige modellen, daarmee de grilligheid van de markt, als sociaal en cultureel fenomeen, te kort doend. En daarmee het succes van innovaties belemmerend. Dany Jacobs pleit dan ook voor een co-evolutionair denken (zie kader op de volgende bladzijde). Survival of the fittest, noemt hij dat. En dan niet in de zin van 'degene met de beste conditie', nee, degene met het meest 'passende' aanbod – de fit –, overleeft. En dat is een evolutionair proces waarbij de innovatie naar adoptie (lees: financieel succes) groeit door een voortdurende aanpassing van het 'product' op basis van zowel de technische mogelijkheden als de sociale omgeving. De cultuur daarvan. En het inzicht daarin is essentieel, waardevol. Daar zit winst. Maar om die te pakken heeft 'de verkoper' een wat langere adem en een iets breder referentiekader voor nodig.

Kwartjes

Open staan voor de cultuur. Wat vóór de presentatie voor velen nog als een wollige, misschien zelfs onzakelijke, benadering had geklonken krijgt nu toch langzamerhand een heel andere betekenis. Breder kijken, meer verbanden leggen, een dieper begrip van de markt. Meer inzicht in de cultuur en meer van elkaar leren zijn aanzetten voor een groter commercieel succes. Ger Wagemans, directeur van Chemelot, onderstreept het doel van de bijeenkomst nog eens in zijn slotwoord. "Ik geloof in die veel bredere dynamiek. In de kruisbestuiving en de vernieuwende

Geleen, 6 december 2007

ontwikkelingen die daar het gevolg van kunnen zijn. Chemelot wil internationaal, maar ook lokaal, een aantrekkelijke locatie bieden. Dat zijn grote ambities en innovatief denken is een keiharde noodzaak. Een open houding, ook voor aspecten en invalshoeken waarvan we de directe opbrengst nóg niet meteen hard kunnen maken, past daarbij. Dat maakt het spannender. Maar de kwartjes – en de euro's – moeten wel gaan vallen, voordat dit soort gedachten omgezet wordt in operationele plannen.”

Co-evolutionair denken

De 'state-of-the-art-innovator' managed de evolutie die zijn 'product' doormaakt in een continu interactief proces (co-evolutie) waarbij een diepgaand begrip van de culturele waarden in de sociale omgeving een minstens even kritische succesfactor is als de technologische vooruitgang waarop nu veel innovatie zich te eenzijdig focust. Aldus Dany Jacobs, auteur van het onlangs verschenen boek 'Adding Values, the cultural side of innovation'.

Chemelot
 PO. Box 600
 6160 MJ Geleen
 The Netherlands

© Chemelot/Dany Jacobs, 2007.